

Berlevåg

kommune

- Heftig og begeistret

Planstrategi
Berlevåg kommune
2017 - 2020

Revisjon juni 2018

Planstrategi for Berlevåg kommune 2017 - 2020

1. Innledning

Kommunal planstrategi er hjemlet i plan- og bygningsloven av 2008, heretter forkortet PBL. I samsvar med lovens § 10-1 skal kommunestyret minst en gang i hver valgperiode utarbeide og vedta en kommunal planstrategi.

Et viktig formål med planstrategien er å styrke den politiske styringen over hvilke planoppgaver som skal prioriteres i kommunestyreperioden. Planstrategien skal også gi bedre og mer systematisk vurdering av hvilke behov kommunen har for planer for å møte utfordringer, eget behov, planlegging i nabokommuner og på regionalt nivå.

Planstrategien skal omfatte kommunens strategiske valg knyttet til utviklingen av kommunesamfunnet. Det gjelder både langsiktig arealbruk, enhetenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden. Forenklet kan man kalle planstrategien for en "plan for planleggingen".

Planstrategien skal vedtas av kommunestyret selv. Det gjennomføres ikke en vanlig høring slik plan- og bygningsloven krever for ordinære plansaker, men forslaget til kommunestyret skal være offentlig tilgjengelig minst 30 dager før kommunestyrets behandling.

Planstrategien har ingen rettsvirkning og er ikke formelt bindende for kommunen. Den kan revideres etter behov innenfor valgperioden. Synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner skal innhentes, men det finnes ingen innsigelsesrett for disse.

Den kommunale planstrategien er ikke en kommunal plan. Følgelig skal strategien ikke ta stilling til mål og strategier, men drøfte utviklingstrekk og behov i kommunen som grunnlag for å vurdere planbehov. § 10-1 sier også at utarbeiding og behandling av kommunal planstrategi kan slås sammen med og være del av oppstart av arbeidet med kommuneplanen (overordnet samfunns- og arealdel). Kommuneplanen omhandles i § 11. Rådmannen legger opp til at kommunestyret gis anledning til å fatte oppstartsvedtak etter § 11 når planstrategien vedtas.

PBL bygger på prinsippene om lokal folkevalgt styring, desentralisering av myndighet, medvirkning fra befolkningen og samarbeid med berørte fagorganer. Kommunestyret er planmyndighet.

Kommunene står fritt til intern organisering av planleggingen innenfor kommuneloven. Kommuner har plikt til å legge til rette for medvirkning og samarbeide med interesserte private og offentlige aktører §§ 1-4 og 5-1. Statlige fagmyndigheter og fylkeskommunen har rett og plikt til å bidra i planarbeidet § 3-2. Avklaringer med andre myndigheter skal skje så tidlig som mulig i planprosessene.

Planer bygger som regel på:

- En beskrivelse av den gitte situasjonen, med en forklaring på hvordan den har oppstått, hvordan den sannsynligvis vil utvikle seg i tiden som kommer, og de bakenforliggende årsakene til dette.
- Normer for hvordan situasjonen bør være, som legger et grunnlag for en evaluering av den gitte situasjonen, og fastsetting av mål som beskriver en ønsket situasjon i fremtiden,

- Strategier og tiltak som beskriver hva som skal gjøres for å bevege den gitte situasjonen i retning av den ønskede, med en forklaring på hvordan strategiene og tiltakene vil virke.

Planarbeid er analyser av årsaksforhold, hvor vi spør hva som er de bakenforliggende årsakene både til ønskede og uønskede forhold i den gitte situasjonen. Vi spør hva som kan gjøres for å endre kjedene av årsaker og virkninger, og hvilke tiltak som kan motvirke negative konsekvenser og stimulere positive.

2. Definisjoner

I plansammenheng benyttes ord og formuleringer som ikke nødvendigvis er selvforklarende. De viktigste beskrives kort nedenfor.

Kommuneplan

Kommuneplanen skal være kommunens overordnede styringsdokument. Den skal gi rammer for enhetenes planer og tiltak, og planer for bruk og vern av arealer i kommunen. Alle kommuner skal ha en kommuneplan. En samlet kommuneplan består både av en samfunnsdel med handlingsdel og en arealdel.

Kommuneplan er omtalt i PBL § 11-1:

«Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel.

Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn.

Det kan utarbeides kommunedelplan for bestemte områder, temaer eller virksomhetsområder.

Kommuneplanen skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp defire påfølgende år eller mer, og revideres årlig. Økonomiplanen etter kommuneloven § 44 kan inngå i handlingsdelen.»

Kommunedelplan (KDP)

Planer for bestemte områder (arealer), temaer eller virksomhetsområder, for eksempel reguleringsplaner (areal), trafiksikkerhetsplan (tema) eller omsorgsplan (virksomhetsområde). Perspektiver er normalt fire år.

Handlingsdel

Den fireårige oppfølgingen av kommuneplanen. Økonomiplanen kan inngå i handlingsdelen.

Planhierarkiet

Kommuneplanen består på den ene siden av en samfunnsdel med handlingsplan (økonomiplan/ målkart), og på den andre siden av en arealdel (overordnet arealplan og reguleringsplan).

Planhierarkiet, og samhandlingen mellom de forskjellige delene vises i nedenstående skisse.

"Iverksetting" kan i dette tilfellet defineres som kommunestyrets bestilling til rådmannen gjennom årsbudsjettet.

3. Utviklingstrekk og viktige utfordringer for Berlevåg kommune

Befolkningsutvikling, herunder sammensetning: Konsekvenser

Folketallet i kommunen var ved 2. kvartal 2016, 987 personer. 2. kvartal 2009 var tallet 1061. I løpet av 7 år er folketallet dermed redusert med 74 personer. Til tross for en fireårsperiode som omstillingskommune med 20 "friske" millioner til stimulering til vekst, har den negative befolkningsutviklingen ikke endret seg.

Alderssammensetningen bærer heller ingen bud om positiv befolkningsutvikling på kort sikt. Gjennomsnittsalderen blir stadig høyere. For samfunnet betyr det færre arbeidstakere og større rekrutteringsproblemer for arbeidsgiverne, og det betyr også færre personer som bidrar til samfunnet med skatteinntekter.

Næringsutvikling: Konsekvenser og utfordringer

I løpet av de siste par årene har det vært tilført nye vekstimpulser for næringslivet i kommunen. Dynamoen har på mange måter vært store utbyggingsprosjekter i offentlig regi som bygging av ny skole, mudring/utbygging av havnen og nye kaianlegg.

Virksomheter som har høstet av dette, har i hovedsak vært de som leier ut bolig, selger overnatting og butikkene. Berlevåg har dessverre manglet aktører som har kunnet bidratt med levering av Elektro og VVS tjenester. Kommunen har tatt grep i forhold til å aktivt oppsøke aktører som kan levere denne type tjenester, og som kan tenkes å etablere seg i Berlevåg.

Også fiskere har opplevd en betydelig bedring av betingelser, dette skyldes blant annet en svekking av kronekursen og gode fiskebestander. Reiselivsnæringen er i langsom vekst, med Kongsfjord Gjestehus i spissen.

Kommunen har få kompetansearbeidsplasser, og det er vanskelig å rekruttere kompetanse til ledige stillinger.

Utviklingen i folketallet gir konsekvenser for nær alle bedrifter, men på forskjellig vis. For bedrifter som i all hovedsak betjener det lokale markedet, betyr mindre befolkning mindre omsetning. Det kan, og vil føre til nedleggelse av tjenestetilbud som samfunnet trenger. For bedrifter som ikke omsetter varer eller tjenester lokalt, vil det være vanskeligere å beholde ansatte når det lokale tjenestetilbud begrenses.

En positiv næringsutvikling krever tilførsel av kapital, både finansielt og kompetansemessig. Det krever virksomheter som har evne og vilje til å se eksterne markeder, og som kan bygge opp nettverk og allianser.

Berlevåg har beredt grunnen for vekst med både havneutbyggingen og ved å aktivt søke aktører som vil ha en berettiget eksistens basert på kommunens naturlige konkurransefortrinn, som nærhet til hav og vindkraft.

Det finnes en mengde muligheter å skape godt utkomme i Berlevåg. Hovedutfordringen er å finne talenter som evner å materialisere mulighetene, og som vil skape seg en framtid her.

Arealbruk

PBL forsterker kravene til arealplaner som basis for nær all utbygging. Her er det klare mangler i Berlevåg kommune. Planverket må oppgraderes, spesielt overordnet arealdel av kommuneplanen. Dette må prioriteres i planstrategien for kommende periode.

Miljø, klima og energi

Myndighetene regner med at klimaet i framtiden vil bli våtere, varmere og villere. Havnivået på Finnmarkskysten forventes å stige ca 20 cm fram til 2050 og ca 70 cm fram til 2100. Det stilles strengere krav til bevaring av naturmiljø og kulturmiljø.

Som følge av nasjonale mål om reduksjon i veksten av CO2-utslipp forventes en mer energiøkonomisk drift i alle deler av samfunnet.

Scenarioene vil kreve at planlegging av kommunal infrastruktur tar høyde for å takle situasjoner oppstått som følge av ekstremvær og havnivåstigning.

Bevaring av natur- og kulturmiljø vil bli en viktig faktor i arealplanleggingen.

Universell utforming

PBL samt diskrimineringsloven stiller nye krav til samfunnet for å tilrettelegge private og offentlige funksjoner slik at alle kan bruke dem uavhengig av funksjonsevne.

Kommunen skal sørge for at bygningsmasse tilpasses slik at kommunale tjenester kan brukes av alle. Ivaretagelse av universell utforming i alle planverk.

4. Mål for planarbeidet

Heftig og Begeistret

Kommunens planarbeid skal utføres ut fra visjonen Heftig og Begeistret, og ut fra følgende målsettinger definert gjennom målkartet:

Lokalsamfunnsutvikling:

- En attraktiv kommune for innbyggere og besøkende

- Et variert næringsliv

Brukere og tjenester:

- Levere tjenester med vedtatt kvalitet

Organisasjon og medarbeidere:

- Organisasjon tilpasset oppgaver og virksomhet Kvalifiserte og motiverte medarbeidere

Økonomi:

- Økonomisk handlefrihet

- Langsiktig og forutsigbar økonomisk planlegging

Mål for planleggingen

Berlevåg kommunes planer skal være et utviklings- og styringsverktøy på kort og lang sikt, og skal skape forutsigbarhet og klare rammer for kommuneorganisasjonen, kommunens næringsliv, kommunens innbyggere og andre brukere av kommunens arealer og virksomheter.

Omfang av planleggingen

Gjennom lov og forskrift er kommunene pålagt å utarbeide flere planer. Dessuten er det krav om enkelte planer for å få rett på statlige tilskudd. Statlige plankrav oppsummeres til:

STATLIGE PLANKRAV	TYPE PLAN	HJEMMEL	ALTERNATIVE PLANVERKTØY
RULLERENDE KOMMUNEPLANLEGGING	Kommunal planstrategi	PBL § 10-1	Nei
	KP Samfunnsdel	PBL § 11-1	Nei
	Handlingsdel med økonomiplan	PBL § 11-1 og KL § 44	Handlingsdel slått sammen med økonomiplan eller hver for seg
	KP Arealdel	PBL § 11-1	Kommunedelplan for delområder i kommunen
REGULERINGSPLAN FOR STØRRE BYGGE- OG ANLEGGSTILTAK	Reguleringsplan	PBL § 12-1 siste ledd	Område- eller detaljregulering
STATLIG PÅLAGTE FAG- OG TEMAPLANER			
Helse og sosial	Alkoholpolitisk handlingsplan	Alkoholloven § 1-7d	Fag/temaplan
Samfunnssikkerhet og beredskap	Overordnet beredskapsplan	Lov om kommunal beredskapsplikt § 4	Fag/temaplan
KRAV OM PLAN FOR Å FÅ STATLIGE TILSKUDD	Trafikksikringsplan	Utløser midler til tiltak for trafikksikring	Temaplan eller kommunedelplan
	Plan for Idrett, kultur og friluftsliv	Grunnlag for utdeling av spillemidler	Temaplan eller kommunedelplan
	Plan for Energi og klima	Støtte hos Enova (rimelige lån). Avviklet i 2015	Temaplan eller kommunedelplan

I Berlevåg foreligger det et betydelig flere planer enn dette - altså planer som ikke er direkte lovpålagt eller som er forutsatt for å utløse statlige tilskudd. Jo flere planer desto mer ressurser kreves for oppfølging av disse - politisk og administrativt. Det er viktig at planer ikke utarbeides for planens skyld, men faktisk blir et aktivt verktøy som følges opp og rulleres etter en fastsatt plan. Det kan være grunn til å vurdere hvorvidt enkelt av gjeldende kommunedelplaner og temaplaner bør innlemmes i en overordnet kommuneplan framfor å stå som egne separate planer.

5. Regionale og nasjonale føringer

Nasjonale føringer til kommunal planlegging

Etter PBL skal kommunene ta hensyn til nasjonale forventninger til kommunal og regional planlegging. I tillegg skal kommunen legge til grunn fylkeskommunens planstrategi for eget planarbeid. Nasjonale forventninger til planleggingen skal bidra til at viktige utfordringer i samfunnet tas opp i planleggingen. Forventningene vil være retningsgivende men ikke bestemmende og tar sikte på å ivareta nasjonale interesser og nasjonal politikk. Den nasjonale forventningen er også ment å bidra til at planleggingen blir mer målrettet og ikke mer omfattende enn nødvendig. Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging er tematisert slik :

- Gode og effektive planprosesser, herunder bl.a.:
  - o Oppdatert kunnskapsbasert planlegging. Tidlig medvirkning.
  - o Vektlegging av lokalt selvstyre.
- Bærekraftig areal- og samfunnsutvikling, herunder bl.a.:
  - o Vektlegge redusert klimagassutslipp og energibruk gjennom planlegging.
  - o Ta hensyn til klimaendringer og naturfarer.
  - o Ivareta viktige verdier av naturmangfold, kulturminner, -miljø, landskap og friluftsliv.
  - o Samarbeide om planlegging for verdiskaping.
  - o Sikre viktige jordbruksområder og tilrettelegge for tilleggsnæringer.
  - o Sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutvikling og samfunnsliv. Sikre deltakelse av samiske interesser der de berøres. Sikre reindriftens arealer og veie det opp mot andre samfunnsinteresser.
  - o Areal til fiskeri- og havbruksnæringene.
  - o Sikre tilgjengelighet til gode mineralforekomster.
- Attraktive og klimavennlige by- og tettstedsområder, herunder bl.a.:
  - o Trekke langsiktige grenser mellom tettstedsområder og LNF-områder.
  - o Legge til rette for tilstrekkelig og variert boligbygging.
  - o Prioritere planer for samferdselstiltak og godsterminaler og havner i planlegging.
  - o Et aktivt og helhetlig sentrumspolitikk.
  - o Trygge og helsefremmende bo- og oppvekstmiljøer som er fri for støy og forurensning.
  - o Ta vare på naturverdiene og tilrettelegge for fysisk aktivitet og trivsel. Tilrettelegge for økt bruk av sykkel og gange i dagliglivet.
  - o Legge til grunn prinsippet om tilgjengelighet og «universell utforming» i planlegging av omgivelser og bebyggelse.

Det fleste av disse punktene forutsettes å bli ivaretatt i kommuneplanens samfunnsdel og i arealplanleggingen.

6. Regionale planstrategier og planer

Kommunen har en rett og en plikt i arbeid som gjelder regional planstrategi når det berører kommunens virkeområde (§ 8-3).

Regionale planer og strategier som videreføres

Tema	Plannavn	Status
Næring		
	Fremtidens Finnmark- Regionalt utviklingsprogram (RUP) 2014-2023	Videreføres
	Regional vindkraftplan for Finnmark 2013-2025	Videreføres
Opplæring og kompetanse		
	Regional plan for kompetanse i Finnmark 2016-2028	Videreføres
Kultur, folkehelse og miljø		
	Regional plan for vannregion Finnmark 2016-2021	Videreføres
	Regional plan for norsk-finsk vannregion 2016-2021	Videreføres
	Regional plan for kultunninner og kulturmiljø i Finnmark 2016-2021	Videreføres

Nye regionale planer og strategier

	Plannavn	Oonstart
Næring		
	Petroleums- og energistrategier for Finnmark 2020-2024	2018
	Mineralstrategi for Finnmark 2020-2024	2018
	Internasjonal strategier for Finnmark 2020-2024	2018
	Sjømatstrategier for Finnmark 2020-2024	2018
	Landbruksstrategier for Finnmark 2021-2025	2019
	Reiselivsstrategi for Finnmark 2020-2024	2018
Kultur, folkehelse, mangfold og miljø		
	Regionale lailturstrategier for Finnmark 2021-2025	2019
	Regional strategi for folkehelsearbeid 2019-2022	2017
	Likestillings-, inkluderings- og mangfoldstrategi for Finnmark 2020-2024	2018
Samferdsel		
	Regional transportplan for Finnmark 2018-2028	Våren 2016
Tannhelse		
	Tannhelseplan for Finnmark 2018-2021	2017
Areal		
	Regional plan for arealutvikling i Finnmark 2018-2028	2017

7. Kommunal planstrategi

Noen få sektorer har planpåbud etter særlov, mens det for andre sektorer er frivillig om kommunen skal utarbeide kommunedelplaner eller ikke. For å få til en helhetlig politisk styring og prioritering er det viktig at alle kommunens virksomhetsområder er gjenstand for planlegging.

I oversikten under listes opp de planer som er aktive og/eller forventes som nye i den kommende fireårs perioden. De planer som ikke er på ført "Ny" eller "Rull" forventes videreført uendret i perioden.

Følgende planstrategi gjelder for perioden 2017– 2020 :

PLAN	2016	2017	2018	2019	2020
Kommuneplan:					
Overordnet samfunnsdel til kommuneplanen		Oppstart	Oppstart		
Overordnet arealdel til kommuneplanen		Oppstart		Oppstart	
Økonomiplan med Handlingsprogram	Rull	Rull	Rull	Rull	Rull
Overordnet målekart		Rull		Rull	
Enhetsvise målekart			Ny		
Sektorplaner:					
KDP Helse- og omsorg		Rull			
KDP Folkehelse				Rull	
KDP Rehabilitering		Ny			
KDP Psykiatri og rus				Rull	
KDP Smitte- og pandemi					
KDP Kreftplan			Rull		
KDP Demensplan		Ny			
KDP Handlingsplan mot vold i nære relasjoner					
KDP Kultur		Rull			
KDP Kvalitetsplan/kompetanse skolen .					
KDP Mot mobbing i skolen	Rull				
KDP Overgang skole - barnehage					
KDP Anlegg for idrett og friluftsliv	Rull				
KDP Trafikksikkerhet				Rull	
KDP Klima og energi		Rull			
KDP Vann og avløp	Rull	Rull	Rull	Rull	
KDP Brannberedskap		Rull			
KDP Strategisk Næringsutvikling				Rull	
KDP Kompetanse og rekruttering		Rull			
KDP Lønnspolitikk		Rull			
KDP Boligplan		Rull			
KDP Strategi- og handlingsplan for havnene		Rull			
Beredskaps- og kriseplaner:					
Overordnet ROS-analyse		Rull	Rull		
Tematiske ROS-analyser		Rull	Rull		

Kriseplan for Berlevåg kommune		Rull	Rull		
Sektorvise kriseplaner		Rull	Rull		
Arealplaner:					
Bebyggelsesplan Øvre Kongsfjorddalen					
Bebyggelsesplan Midtre Kongsfjorddalen					
Bebyggelsesplan Nedre Kongsfjorddalen					
Bebyggelsesplan Gulgo					
Reguleringsplan Store Molvik					
Detaljreguleringsplan vestre kirkegård					
Detaljreguleringsplan motorcrossbane					
Kommunedelplan Berlevåg tettsted			Rull Vurderes		
Reguleringsplan Berlevåg sentrum/indre havn			Rull		
Detaljreguleringsplan Kongsfjord og Veines					
Reguleringsplan for Idrettsveien/Ordfører Jentofts gate					
Reguleringsplan for Revnes		Rull			
Reguleringsplan endring for Berlevåg lufthavn					
Reguleringsplan endring for Skoletomta Berlevåg skole		Rull	Ferdigstilling		
Områdereguleringsplan for Berlevåg sentrum, Havn og Revnes			Vurderes		